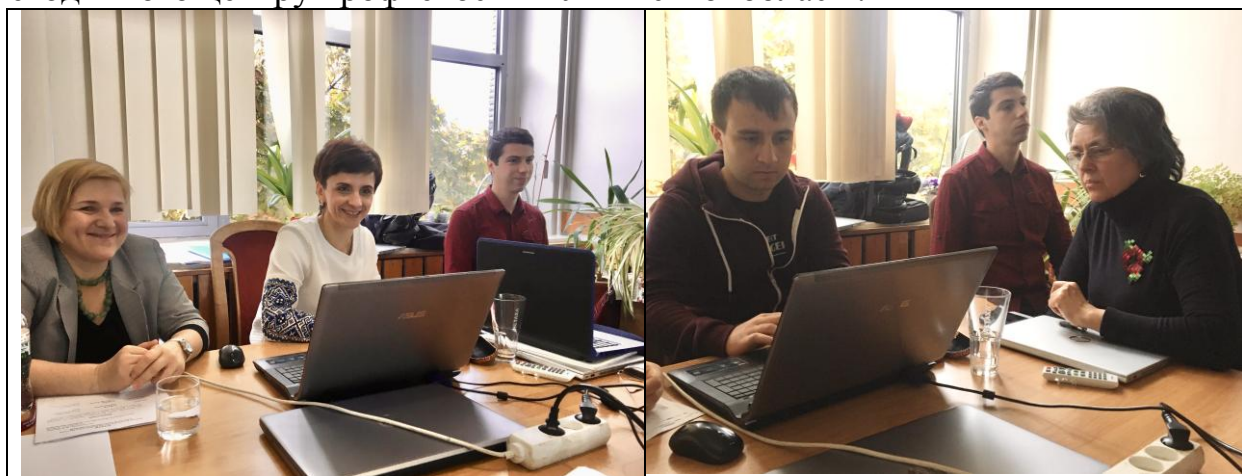

Проект “ Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників закладів вищої та професійно-технічної освіти прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення ”

Уляна Садова, Наталя Андрусичин
ВИПУСКНИКИ НА РИНКУ ПРАЦІ ЛЬВІВЩИНИ
(за результатами робочої зустрічі учасників II Етапу Проекту та семінару з питань обстеження випускників ЗПТО)

В НУ "Львівська політехніка" відбулися робоча зустріч та науково-методичний семінар на тему "Випускник ЗПТО на ринку праці Львівщини" (6 листопада та 21 листопада 2019 року, НДЦ "ДЕМОС"). Обидва заходи було організовано в рамках реалізації другого етапу Проекту "Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників закладів вищої та професійно-технічної освіти прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення", який втілюється у життя за кошти державного бюджету України при секторальній підтримці ЄС. Мета заходів - організація комплексу робіт та обговорення перших результатів опитування випускників ЗПТЦ Львівщини, яке проводилося спільно з фахівцями Навчально-методичного центру профтехосвіти Львівської області.

Робоча зустріч була присвячена обговоренню плану та нових вимог до підготовки II Етапу звіту по Проекту, що виконується у НДЦ "ДЕМОС" (обстеження випускників ЗПТО Львівщини). Керівник Центру проф. Садова нагадала присутнім про основну мету й завдання дослідження, зупинилася на

поточних та стратегічних питаннях організації та проведення аналітичних робіт, на укладанні договірних відносин з організаціями - субпідрядниками Проекту, вказала на нові умови й вимоги до інформації ("кінцевого продукту"), котрі з'явилися за час реалізації Проекту під впливом реформування системи освіти в Україні. Про низку організаційних та технічних питань, пов'язаних зі звітністю по Проекту (перед ЛОДА), виконанням його дорожньої карти (частина II Етапу робіт) доповів Роман Теслюк. Він зупинився на формах звітності учасників проекту, наголосив на звуженні термінів виконання досліджень й кінцевих дат подачі звітів, вказав на особливості організації праці студентів (10 осіб) та учасників, які працюють за контрактом.

Програма науково-методичного семінару була продиктована цілями реалізації цілей II Етапу цього ж Проекту. Зокрема, розглядалися питання в рамках двох блоків досліджень "Моніторинг якості та ефективності ПТНЗ за критеріями зайнятості випускників та оцінками роботодавців" та "Інформаційно-аналітична база даних про зайнятість випускників ПТНЗ Львівської області". Захід пройшов надзвичайно цікаво й продуктивно. Численні питання, які переростали у дискусії, супроводжували виступи обох доповідачів - заступника директора Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти (НМЦПТО) у Львівській області Наталії Рибак та керівника ІТ-групи Проекту Ростислава Малинича. Варто зазначити, перед презентацією результатів дослідження випускників ЗПТО, Рибак Н.Б. поінформувала присутніх про високу оцінку діяльності НДЦ "ДЕМОС", яка пролунала на засіданні Регіональної Ради професійної освіти при голові Львівської ОДА "Керівництво та члени Ради реально використовують у роботі статистичні дані з проектів, виконаних в НДЦ "ДЕМОС". Робота реальна, правдива і необхідна для майбутнього області, для продукування нових цілей і завдань Стратегії-2030", - сказала у виступі Наталя Богданівна". Перейшовши до висвітлення результатів опитування випускників ЗПТО, вона сказала, що на ринку праці Львівщини відчутно зросла потреба у робітничих кадрах. Особливий інтерес складають дві категорії випускників ЗПТО: з базою теоретичної підготовки (сучасних теоретичних знань) і практичних навиків - достатніх для початку трудової кар'єри. Рибак Н.Б. деталізувала результати обстеження, поінформувала, що у процесі аналізу цільова аудиторія (опитано 3000 випускників) була поділена на дві групи: частково складалася з

випускників, які уже працюють близько року, та тих, які тільки почали працювати (перші 3 місяці).

Дослідниками переслідувалася мета вивчення стану прикріплення їх на робочих місцях (питання, що стоять ширше завдань, прописаних у Проекті). Перші результати опитування (опрацьовано 604 анкети) розглядаються як основа звірки коректності заповнення анкет, побудови таблиць, графіків, діаграм тощо. "Уже нині, - сказала Наталя Богданівна, інформація стала платформою для кращого розуміння ідеї Проекту зі сторони представників ЛОДА, адже завдяки їй можна буде активніше збирати різного роду заявки від роботодавців (хоча, он-лайн заявки не завжди несуть репрезентативний характер)". Доповідач поінформувала, що опитування є добре організоване. Похибка на рівні 2%. Процес опитування продовжується у накопичувальному режимі, випускники активно відповідають на питання, хочуть і розуміють важливість такої роботи. Багато питань стосувалося технічного забезпечення дослідження. Так, учасники семінару активно обговорили значення код для обробки даних (назва навчального закладу, ім'я випускника тощо). Цікавим моментом стала дискусія на предмет того, як можна розширити межі використання отриманої інформації. Так, зібрана інформація дозволяє вивести аналітику респондентів за гендерною ознакою, місце їх проживання, деталізувати специфіку працевлаштування - додаткові дані). Серед проблемних моментів доповідач вказала на потребу перевірки заповнених анкет (респонденти не завжди володіють інформацією про повну назву підприємства, точну адресу його розташування). Перші результати показали, що в частині опитаних реально працевлаштованими є 71% (до речі, існують офіційні статистичні дані, згідно яких таких осіб є близько 80%, тобто можна поглиблювати дослідження). До речі, серед причин непрацевлаштування випускники найчастіше вказують економічні й соціально-психологічні причини (дають відповіді на зразок " не хочу працювати за 4000 грн.", "не буду працювати взагалі", "мене усе влаштовує, батьки і так працюють", "шукаю

працю на свої 1000 доларів чи євро, які мені мають заплатити!" тощо. Цікаво прозвучала інформація, згідно якої 6 осіб стали приватними підприємцями (ФОП), хоча й переважно це дочірні суб'єкти бізнесу батьків. "Показовою, що на Львівщині починає відроджуватися престиж навчання в ЗПТО", - наголосила пані Наталя. В 2018 році зросло кількість абітурієнтів, які отримали на ЗНО 190 і вище балів. У ЗПТО є програми підготовки підприємницьких навиків у студентів, але це не афішується і не обліковується НМЦПТО. Для прикладу, фермерство. Натомість, випускники реєструються скоріше у ДЦЗ як безробітні, отримують допомогу, і при цьому здійснюють економічну діяльність" (до речі, в ДЦЗ Львівської області 88% осіб, які стоять на обліку, мають вищу освіту, по районах - 75%. Лише 1% справді шукають роботу. 45% - це нелегальна праця, зареєстрована у ДСЗ). Важливу роль для подальшого реформування системи освіти регіону має інформація щодо працевлаштування за обраним фахом. Так, за даними обстеження 82% працюють за професією, 11% - ні, 6% - не визначилися, бо працюють у тій галузі, яку обрали, але не за конкретною професією, яку здобували (професія "слюсар з ремонту автомобіля", але працює в СТО кузовником, або випускник здобув кваліфікацію маляра, а працює за спорідненою кваліфікацією - плиточником чи муляром, тобто це будівельна галузь). Наталя Богданів висловила побажання, щоб опрацьований масив даних якомога швидше був доступний для використання у роботі органів державної влади та місцевого самоврядування.

Не менш цікавою частиною семінару був виступ керівника ІТ-групи підтримки Проекту Ростислава Малинича, який детально розказав його учасникам про хід робіт над розробкою Сайту Проекту. Наголосивши, що мета зустрічі донести, який буде сайт, його контент, загальна структура (які будуть сторінки, як він буде ділитися), він зупинився на концептуальних питаннях відкритості й закритості (анонімності) даних для різних категорій користувачів, розказав яку саме інформацію зможе побачити пересічний (незареєстрований) користувач сайту і зареєстрований споживач "продукту", які опції будуть доступні абітурієнту, роботодавцю, уповноваженому представнику органів влади (обласної держадміністрації), показав як можна буде проводити порівняльний аналіз показників рейтингу навчального закладу та усереднених показників певної ознаки по групі тощо. Значна увага була приділена питанню зручності роботи сайту. "Наша головна мета, коли будемо працювати над дизайном, інформацію подати так, щоб сторінка не була дуже велика, щоб людині-користувачу сайту не треба було "скролити" диск багато часу, щоб усе це побачити. Задача - спростити усю інформацію, щоб її не було забагато на один раз", - сказав Ростислав. На питання учасників семінару відповіді давали також члени цієї групи Мар'ян Селюченко та Віталій Міджак.

У процесі роботи семінару було озвучено немало дискусійних питань. Для прикладу, жваве обговорення виникло проблеми, пов'язаної із ситуацією, коли на цій сторінці буде виведена інформація тільки про один заклад, який готує спеціалізовані кадри у регіоні, коли усім користувачам буде зрозуміло якому закладу належить статистика (Н.Андрусин). У відповідь слушною стала ремарка проф. О.Гринькевич, яка згадала про рекомендації Євростату. Ттак, "якщо розміщення даних порушує принцип конфіденційності інформації,- сказала Ольга Степанівна, то дані за цією спеціальністю не оприлюднюються".

Слушним стало й зауваження Віталія Міджака. "Щоб не "зістти" велику кількість даних, яка буде актуальною для пересічного користувача, треба передбачити кілька механізмів реалізації пошуку", сказав він. Присутні зійшлися на ідеї О.Гринькевич об'єднати усі не типові.-одиничні мікродані по окремих спеціальностях в окрему групу.

Інша дискусія виникла при обговорення питання фільтрів, які повинні запускатися під час роботи сайту, коли споживач вибиратиме галузь чи спеціальність. Присутні підтримали ідею Віталія Міджака який сказав "щоб спростити сприйняття усієї інформації, не аналізувати її довго, а буквально побачити, де більші перспективи, де більше працевлаштування, куди варто вливати ресурси, а куди ні, де варто змінити цей дисбаланс між кількістю випускників і кількістю безробітних випускників і т.п. - усе це можна буде вивести у вигляді не кількох, а одного фільтра, а потім подати якісь інші дані і в принципі провести аналіз.

Ростислав Малинич, який резюмував пропозиції по даному блоку питань, виокремив низку моментів, над котрими треба працювати у майбутньому - це і питання потреби у досить обширних адмінпанелях, і можливість редагувати анкетні дані, які будуть у базах, і, що особливо критично, маппінг даних (коли опрацьовується анкета, у якій видно, де є поле вільного тексту і там можна написати будь що), і кодування інформації, перевірка й корегування перед зведенням і т.п. "Реально - ключова функція пропонованого сайту - це інформація для представників ЛОДА. Для формування регіонального замовлення" - додав він.

Яскраво і конструктивно виступила проф. О.С.Гринькевич, яка ознайомила присутніх з результатами стажування "Інтердисциплінарність і міжгалузевість у вищій освіті" (Варшава-Краків, Польща), звернула увагу на активність законотворчої роботи Верховної ради, яка прискорює реформування вищої освіти й спливає на актуальність дослідження за Проектом.

На завершення семінару проф. Садова У.Я. подякувала усім учасникам за плідну роботу, окреслила завдання, які оперативно слід вирішити у рамках виконання Проекту.

